

המכללה האקדמית נתניה

מבחן בדיני משפחה וירושה (מסלול 1)

קורס מס' 1-204-1 מועד א ביום 23.07.2007 שעה 1230

המרצה: ד"ר ישראל צבי גילת

משך המבחן: שלוש שעות ללא זכות הארכה.

משקל המבחן בתלק זה 70% מן הציון הכללי.

הנך מתבקש(ת) לענות על כל השאלות הבאות (ניקוד כל שאלה - 10%) ולנמק תשובותיך תוך הסתמכות על החומר הנלמד בכיתה והקריאה הביבליוגרפית. תשובה בלתי מנומקת - לא תתקבל. מותר להשתמש בכל חומר כתוב - סטטי שהוא. התייחס(י) בכל תשובותיך, לחילופין ובמצטבר, לדין המהותי, לסמכויות השיפוט ולסדרי הדין הנוהגים.

1. מה ההבדל העקרוני בהגדרת יחסי הורים וילדים במשפט העברי מהגדרתו במשפט הנוהג בישראל! באר(י) ונמק(י)

אירוע

א. זליג, יליד העיר ביתר, אברך בישיבה חסידיית מפורסמת בישראל, השתדך עם אושרית כהן במזל טוב. לאחר מסיבת האירוסין, שנחגגה ברוב פאר והדר, נודע לו משיחות החברים כי אימה של אושרית, פרחא, הייתה בנעוריה שחקנית קולנוע ולצד תפקידיה היו לה פרשיות אהבים עם כמה שחקני מופת. לאחד מהם, לא יהודי, הייתה נשואה ולאחר שנכלא בכלא לשנים ארוכות בגלל פשעמור שביצע, עזבה את ארץ מוצאה, עלתה עם אושרית ארצה, חזרה בתשובה ונישאה למר כהן, חוזר בתשובה כמוה. זליג מרגיש מרומה מהשדכן שלא סיפר לו מאומה ורוצה לבטל את השידוך. טענתו היא שהשידוך עם אושרית והסיפור המורכב של אימה פוגע בו מאוד בכך שהפך ל"שיחת היום" לשיחת הקהילה החסידית לה הוא משתייך. הוא עצמו, מיוחס מאוד המשך של שושלת רבנים מפורסמת מרומניה. לפי המלצת חברו, פונה אליך זליג ומבקש להיוועץ בך בשאלות הבאות:

2. האם נישואיה של פרחא עם מר כהן יש בהם פגם? האם רשאי הוא זליג להינשא כדמו"י עם אושרית? בהנחה שהנישואין הללו לא יעלו יפה היכן יתגרשו? (בתעודת הזהוי של אושרית רשומה לאומיות "יהודית").

3. באם יחליט זליג לבטל השידוך עם אושרית, האם רשאי הוא לתבוע פיצויים מהשדכן בגין עגמת נפש? היכן? האם אושרית תוכל להתדיין עם זליג אודות הפרת הבטחתו בהסכמה בבית הדין הרבני האזורי בתל-אביב?

4. באם יחליט זליג להינשא לאושרית האם דירת המגורים הרשומה על שמו, שבה הוא גר כעת לפני הנישואין ובה הוא מתעתד לגור לאחר הנישואין תישאר בבעלותו ובהחזקתו גם אם, חס וחלילה, יתגרש ממנה? היכן תמליץ לו להתדיין בעת הצורך ובאיזו טאקטיקה לנהוג?

ב. זליג ואושרית נישאו בשעה טובה ומוצלחת וכל נכבדי העיר השתתפו. אך הצ'קים "השמניים" שנכנסו, באו מקרובי משפחתה של אושרית מצרפת וכיסו את כל הוצאות



החתונה. לא זו בלבד, אלא שהשאירו סכום כסף נכבד. במחצית מן הכסף נקנה שעון זהב "שאפהאוזן" לזליג, החביב מאוד על בחורים מסוגו. אושרית התגלתה כבעלת תושיה מיוחדת וחוש מסחרי מפותח, מן הכספים שנתרו לאחר קניית השעון פתחה עסק של ספרות ועיצוב פאות נכריות, הרשום על שמה בלבד, והרווחים שגרפה מעבודתה הצמיחו עוד ועוד רווחים מהשקעות ומיוזמות נבונות הרשומים כולם על-שם העסק בו אושרית מחזיקה 99% מהון המניות ו-1% על שם זליג. זליג היה שקוד כל העת על התורה ועל עבודת ה' בישיבה, ואינו מעורב בעסק כלל. הפעם היחידה בא ביקר בעסק היה בעת חנוכת המשכן החדש של העסק. זליג תקע את המזוזה ובירך ברכה, ואז חזר ללמוד תורה. משכורתו מן הכולל הייתה \$750 לחודש, אותו הפקיד בחשבון נפרד על שמו. צרכי הבית נוהלו על ידי אושרית. מפעם לפעם רוח קנאה הייתה מתלבשת על זליג בהיווכחו בהצלחתה של אושרית, שהפכה ל"מותג" מזהיר בחברה הנשית החסידית בעוד הוא רואה בעיניים כלות כיצד למרות ייחוסו, הרעיון כי יהיה רב מתרחק והולך. בצר לו הוא מתגנב למשרדך, קרוב לחצות הלילה ומתייעץ עמך בדיסקרטיות בשאלות הבאות:

5. זליג מעוניין לדרוש מאושרית לחסל את העסק ולהעביר את הרווחים שהצטברו להשקעות סולידיות בבורסה. הוא מסכים שאושרית תעבוד כשכירה בתחום התמחותה. לחילופין, זליג דורש שהרווחים שיצטברו ייכנסו לחשבונות בנק משותפים על שמו ועל שמה. האם דרישותיו הללו ייענו? האם דרישות אלה יועילו לו לזכות במחצית מן הרווחים? אימתי? האם תביעות כאלה תסבך אותו עם תביעות כספיות אחרות מצידה של אושרית (כמו מזונות)?

ג. עתה הנח כי העובדות באירוע ב הן כשהיו, אלא שזליג ואושרית נישאו אצל רב בקהילה קונסרוטיבית בניו-יורק שנישואיו מוכרים על ידי חוקי המדינה. לאחר נישואיהם התיישבו בצרפת וגרים בה מזה שבע שנים. באחד מביקוריו הקצרים אצל אימו הזקנה הוא מקבל טלפון מידיד כי ראה את אושרית מתגנפת עם קרוב משפחתו, בפומבי ובחדרי חדרים, בביתם שבצרפת. כולו נסער פורץ למשרדך ובהתקף זעם שואל לעצתך:

6. האם יוכל עקב סיפור זה להגיש תביעה נגדה בישראל? באם כן, איזו תביעה? האם יוכל להוכיח בתביעותיו את בגידתה בו בצילומי חשפנות שלה בביתם הפרטי? האם יוכל לאסור עליה להינשא למאהבה? האם יוכל לתבוע ממנה תביעות ממוניות כלשהן בישראל? באם יתאפשר, מה סיכוייו לזכות בהן? (הנח כי חלק גדול מרכושה של אושרית – נדל"ן וחשבונות בנקים – נמצא בישראל). האם יוכל הוא לדרוש ממנה פיצויים? מזונות? באיזה היקף?

7. עקב פגם נסתר בזליג נזקקה אושרית לתרומת זרע ללא ידיעתו וללא הסכמתו. האם רשאי הוא, בשם בתו, לתבוע "בדיקת רקמות" או בדיקה אחרת שתגלה מי הוא אביו של בתם בת השנה? אם כן, היכן? האם עלול הוא להיחשף לתביעת מזונות הבת למרות כושר ההשתכרות הנמוך שלו?

בהצלחה רבה ואיחולים לקראת חופשת קיץ נעימה ובטוחה!

